

Ang Mga Bagong Karapatan Ng Mamamayan Sa Unyong Sobyet

Sa pangkat ng Ingles ng Sosyalismo Ngayon ay inilalathala namin ang panukalang Saligang Batas ng Unyong Sobyet. Ang batas na ito hangga ngayon ay balak pa lamang sapagka't ito ay pagpapasyahan pa ng isang Pangkalahatang Kongreso ng mga Sobyet ng buong bansa na magtitipon sa ika 25 ng Nobiyembre ng taong ito. Malaki ang aming pagasa na ito ay pagtitibayin ng nasabing Kongreso, sapagka't ang nilalaman ng nasabing Saligang Batas ay pagbibigay bisa lamang sa mga tagumpay ng mga Katayuang Sosyalista na naisagawa sa Unyong Sobyet buhat ng himagsikang ng Nobiyembre, 1917. Sa kasalukuyan, hindi lamang buong bansa ng Unyong Sobyet, na nagtitipon sa lahat ng kanilang mga lugal na tipunan, gaya ng mga pabrika, talyer, bukid ng bayan, pagsasakang samahan (farm collectives), mga eskuelahan at iba pang pagawaan at mga institusyon, kungdi halos sa buong mundo na, ang saligan batas na ito ay pinaguusapan ngayon dahil sa malaking pagkagiliw ng mga anak-pawis sa kasalukuyang kabuhayang itinatatag sa Unyong Sobyet.

Ang lahat ng mga pahayagan ay naglalathala ng mga balita hinggil sa Saligang Batas na ito na nagpapakilala ng malaking interes sa sangdaigdig sa pinaka maunlad (progressive) sa lahat ng saligang batas na umiiral. At gaya ng dapat na asahan, ang paghahayag na ito ay naging isang bagong butas na naman para sa mga kalaban ng Unyong Sobyet, para awiting muli ang dati nilang kantahin na paninirang puri, gaya baga na doon ay walang kalayaan ang mga mamamayan, lalo na sa pananampalataya. Mayroon din silang dating tugtugin na lahat ng bagong hakbangin na isinasagawa sa Rusya ay panunumbalik sa Kapitalismo, at kung ano ano pa na mahirap ulitin dito, at ang bagong konstitusyong ito, sa kanilang pakahulugan ay isang pabalik na naman sa pamumuhay ng mga kapitalista.

Ang pahayagang ito, na siyang unang nakatatalos ng kanyang kaliitan at kahirapan, ay hindi mapaunlakan na sagutin ang lahat ng mga ganitong upasala. Bilang katugunan dito, ang aming gagawin na lamang ay ilathala ang nasabing Saligang Batas, at walang mabuting katibayan at kasagutan sa ganyang mga kasinungalingan higit ha Batas na ito, sapagka't iyon ngayon ang pinagbabuhatan ng mga upasala.

Ang saligang batas na ito ay napagti-bay na ng Presidium ng Lupong Panggi-

na at Tagapagpaganap ng Unyong Sobyet, at may pagasa na ang batas na ito ay iiral sa papasok na taon sa malawak na lupain ng Unyong Sobyet na umaabot sa ikaanim na bahagi ng buong sangdaigdig. Ang artikulong ito ay isang maiksing lathala sa mga bagong karapatan ng mga mamamayan sa Unyong Sobyet, mga karapatan na doon lamang makikita at matatamo sa isang pamahalaang ganap na sosyalista at pinamamayanihan ng mga manggagawa at magbubukid.

Ang kauna-unahang artikulo ng Saligang Batas ay naghahayag na ang Unyong Sobyet ay isang bansang sosyalista ng mga manggagawa at mga magbubukid, na naitayo naman (sangayon sa ika-lawang artikulo) sa pamamagitan ng kanilang diktadura. Ang lahat ng kapangyarihan sa Unyong Sobyet (sangayon sa ikatlong artikulo) ay nasa sa kamay ng lahat ng mga anak-pawis ng mga siudad at mga nayon, sa pamamagitan ng kanilang mga halal na sobyet o lupon. Ang saligan naman ng Unyong Sobyet sa kabuhayan ay isang sistemang sosyalista ng pamumuhay, isang pagsasabansa ng lahat ng mga kasangkapan at kagamitan ng produksion, na naitayo sa pamamagitan ng pagwawasak sa sistemang kapitalista, ang pagaalis sa pagaaring pangsarile ng mga kasangkapan at kagamitan ito sa pamumuhay, at ang pagputol sa pagsasamantala ng tao sa kanyang kapuwa. Ang lahat ng lupa, ang kayamanan nito, tubig, kagubatan, mga pabrika, mina, perokaril, mga sasakyan sa tubig at sa hangin, mga bangko, at lahat ng mga sasakyan at pahatiran, malalaking sakahan na itinayo ng bansa, at ang mga tirahan sa siudad at mga bayan na kinatatayuan ng industriya, ay pagaari ng bansa, sa isang salita ay pagaari ng boong bayan.

Iyan ang mga saligan sa kabuhayan at sa pangkapisanan ng bagong pamahalaan sa Unyong Sobyet. Iyan ang mga matitibay na muog ng kanilang pamumuhay, bunga ng isang himagsikang walang kaparis sa kasaysayan ng buong sangdaigdig. At buhat ng himagsikang iyan ng 1917, sa ilalim ng isang pangbihirang pakikitunggali laban sa lahat ng uri ng kaaway, na likha ng tao at ng katalagahan, ang malakas na pagunlad ng kanilang mga katayuang sosyalista ay isang tagumpay na kagulat-gulat, at naitayo sa ibabaw ng pananalat ng mundo ng kapitalista. At ang bagong saligan batas na iyan ay isang talaan ng kanilang mga tagumpay sa larangan ng kanilang bagong kabuha-

yan.

Ang mga karapatan ng mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay doon lamang matatagpuan sa isang bansang sosyalista. Ang mga karapatang iyan ay pambihira sa alin pa mang listahan ng mga saligang batas. Isa-isahin natin ang mga saligang batas na batay sa pamumuhay na kapitalista at tayo ay walang makikitang mga kagaya nito. Ang mga kilatis at uri nito ay pang unyong-sobyet lamang, isang angking tatak ng sosyalismong natatayo sa bansang yaon, na ang saligan ng kabuhayan at ng pamahalaan ay gaya ng mga nabanggit sa itaas, isang kapisanan ng tao na walang uri-uri, walang pagsasamantala ng tao sa kanyang kapuwa, na ang industriya at ang pagkakalat ng mga nayayari nito ay para sa kagamitan ng lahat at hindi sa kapakinabangan ng iilan, sa pamamagitan ng isang maayos at siyentipikong balak taon-taon.

Ang pinakamahalagang karapatan ng tao sa Unyong Sobyet ay mababasa sa artikulo 118 ng Saligang Batas. Mumulana na natin ang mga karapatang ito sangayon sa nasabing Saligang Batas.

Art. 118. Ang mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay may karapatan sa paggawa—isang karapatan na tumanggap ng isang tiyak na gawain na may kabayaran sangayon sa dami at uri ng nagagawa.

Ang karapatang ito sa paggawa ay inilalalan ng isang katayuang sosyalista ng pamumuhay ng bansa, ang patuloy na pagunlad ng mga lakas ng produksion ng mga samahang sobyet, ang kawalan ng krisis o pananalat, at-ang pagalis ng desempleo o walang hanap-buhay.

Art. 119: Ang mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay may karapatan na mamahinga. Ang karapatang ito ay nailalalan dahil sa pagpapaiksi ng araw ng paggawa sa pitong oras para sa karamihan ng mga manggagawa, ang pagbibigay ng mga bakasyong taunan na may sahod at isang paglalaan ng maraming sanatoria, mga pahingahang bahay at mga klub para kumandili sa mga manggagawa.

Art. 120: Ang mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay may karapatan sa kapanatagan sa kabuhayan, hindi lamang sa kanyang katandaan kungdi gayon din sa pagkakasakit at pagkawala ng kaka-yahan sa paggawa. Ang karapatang ito ay nailalalan sa isang malawak na pagpapalrat ng mga seguro sosyal ng mga manggagawa na nasa pananagutan ng

(Nasa pahina 25 ang karugtong)

la ang piling lahi ng Dios, na magbibigay ng kabihasan sa sangkatauhan, at udyok ng mga ganyang simulain ay hindi nangiming makidigma sa buong daigdig sa pamamatuog, na isang baliw na kaiser. At sa ngayon, ang mga Aleman na hindi nalilimutan ang nasyonalismong pumuksa ng milyong-milyong tao at sumalanta ng hindi mapapaniwalaang dami ng pagaari, sa pangungulo ng isang bagong baliw na Hitler ay nagbabala ng isang panibagong digmaan para bawiin daw ang lupa at lahi na nawala sa kanya ng nagdaang labanan. Ang dalawa pang bansang nahihilo sa nasyonalismo ay ang Italia at Hapon at sa huling panayam na binigkas sa atin ay ang tatlong bansang ito ang uliran ng nasyonalismo. Ang Italia ngayon ay katatapos sa kanyang pamumuksa sa Abisinia, at sa pangunguna ng isang Mussolini, ay nilililang ang lahat ng mga Italiano sa muling pagtatayo at pagpapalaganap ng dating gloria ng Roma, at ilang araw pa lamang ang nakalilipas ng ang bagong imperio ng mga Italiano ay ipinahayag ng halimaw na ito. Dito naman sa ating tabi ay makikita natin ang Hapon, uliran rin ng pagibig sa kanyang nasyonalismo, na inukit ang Mantsuria sa Tsina, at dahil sa hayagan at patuloy na pamamaslang sa hilaga ng Tsina ay nagbabadha ng isang panibagong digmaan ng dalawang bansa sa silangan kung ang Tsina ay magkakaroon ng lakas ng loob at tuhod na sumasagasa sa halimaw na ito ng silangan. Ang tiyakang hangarin daw ng Hapon ay ang pagkakalat ng mga simulain ng imperio sa patuluyang pagwawagi niya sa mahigit na 2000 taon. Ang tatlong bansang ito na mararahas sa kanilang pagibig at paniniwala sa sarili nilang kabihasan at diwa ay siyang panganiw sa mundo, na naghahasik ng lagim sa puso at panimdim ng buong sangkatauhan, sapagkat ang lahat ay may palagay na ang susunod na digmaan ay sila ang tiyak na pagbubuhatan.

Ang tutukuin ko ngayon ay ang kilusang tiyakang nagsasabalik na ang mithing pangdaigdig ay maging isang tunay na saligan ng pagsasamahan ng lahat ng mga lahi at bansa. Nabanggit ko sa unahan na marami ang kapulungang pangdaigdig ng mga bahagi ng pamumuhay ng tao, at sa bawat bansa ay may mga samahang natatatag na ang mga layunin ay labanan ang ano pa mang uri ng digmaan ng mga bansa, at ang pagtatayo ng isang pamahalaang pangdaigdig, ngunit ang karamihan dito ay mga laway lamang o kung hindi ay napakaliit ang ikinikilos para makatawag ng pansin sa labas ng bansang kinatatayuan. Sa unang bahagi ng artikulong ito ay kusang hindi ko tinukoy ang Internasyonal ng mga manggagawa sapagkat ito ay siya kong panghuli dahil sa kanyang kahalagahan. Ang kilusang tiyakang nagsasabalik ng pantay

ng pantay na pagsasamahan ng lahat ng tao at ng lahat ng lahi, na ang simulain ay yari sa palihan ng internasyonalismo ay ang kilusan ng mga anak-pawis na kilala sa tawag na "Sosyalismo." Buhat ng sulatin nina Karlós Marx at Engels ang Manipesto Komunista ng 1848 na maitingkad na nanawagan ng pagkakaisa sa lahat ng manggagawa sa sangsinukob, ang kilusang anak-pawis na salig sa sosyalismo siyentipiko ay isang kilusang hindi kumikilala sa guhit ng mga bansa. Ang sosyalismo ay isang pangdaigdig na kilusan. Ang lahat ng lapang nagbandila ng sosyalismo ay salig sa iisang simulain na binalangkas ng isang guro, at ang pangkating sosyalista sa Alemanya, sa Pransiya at sa Pilipinas kung nagkakaroon man ng pagkakaisa sa mga taktika at pamamaraan, ay nagkakaisa sa kanilang mga batayan at hangrin, sapagkat hindi lamang iisa ang kanilang simulain kungdi ang lahat ng mga ito ay mayroong pagkakaunawaan sa kanilang katipunang pangdaigdig. At pati ng kanilang himno o martsa para maino ninyo ang kanilang diwang pangdaigdig ay may pamagat ding "Internasyonal" at gayon din ang pamagat ng katipunang pangdaigdig.

Ang kauna-unahang Internasyonal ng kilusang manggagawa ay naganap sa Londres ng 1864, na ang patakaran at palatuntunan din nito ay sinulat ni Marx. Ito ay tumagal hanggang 1876. Ang ikalawang samahang pangdaigdig ng mga lapiang sosyalista, na kilala sa taguring Ikalawang Internasyonal ay natayo ng 1889 at sinalanta ng digmaang pangdaigdig sapagka't nataangay ng malakas na alon ng nasyonalismo noon. Matapos ang digmaan, ang mga radikal na nagbigho sa mga pamamaraan ng Ikalawang Internasyonal ay nagtayo ng 1919 ng ikatlong katipunan na may pamagat na Ikatlong Internasyonal, o Komunista Internasyonal, o komintern. Ang tanggapan nito ay na sa Moscow, Unyong Sobyet, at natatag sa arnyaya ng Partido Komunista sa Rusya.

Iyan ang mga katipunang pangdaigdig ng kilusang manggagawa na ang simulain ay hindi lamang sosyalismo siyentipiko kungdi internasyonal. Sa lahat ng kanilang mga pagtitipon, lagi nilang inihayag ang paghaban nila sa digmaan, ang pagboto ng laban sa mga paglalaan ng salapi para sa mga kawal at depensa nasional, ang pagtatayo ng mga hukumang pangdaigdig na siyang lilitis sa mga usapin ng mga bansa, ang pagaalis ng lahat ng mga kawal ng mga bansa, at ang tanang mamayan ay ang siyang magkaroon ng karapatan sa pagpapasya sa mga suliranin ng digmaan at kapayapaan. At kung hindi inabutan ng digmaan ay paguusapan sana sa Vienna ang balak ng paghahayag ng isang aklasan pangkalahatan kung ang bansa ay nagbabala ng isang digmaan.

Ang ikatlong internasyonal o ang Ko-

Ang Mga Bagong...

(Karugtong ng nasa pahina 17)
bansa, ang mga walang bayad na mga pagamutan, at isang paglalaan ng maraming mga lugal sa pagpapaigi ng katawan ng mga manggagawa.

Art. 121: Ang mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay may karapatan sa pagaaral. Ang karapatang ito ay nasisasakutuparan ng isang pangkalahatang at sapilitang pagpapaaral sa mga unang bahang ng paaralan (elementary education) na walang ano mang bayad, kagaya rin ng mga matataas na mga paaralan, sa pamamagitan ng mga pensiyong gawad ng pamahalaan sa karamihan ng mga estudyante sa matataas na paaralan, pagtuturo sa mga paaralan sa kani-kanilang sariling wika, at pagtatayo ng mga walang bayad na mga paaralan sa industriya, teknika at sa pagsasaka para sa mga manggagawa sa mga pabrika, bukid-pamahalaan, himpilan ng mga makina at tractora at mga sakahing tuwangan (collective farms)

Art. 122: Ang mga babai sa Unyong Sobyet ay binibigyan ng pare-parehong karapatan gaya ng sa mga lalaki sa lahat ng larangan ng pamumuhay maging pang pamahalaan, pang kultura, pang sosyal at pang politika.

Ang pagbibigay bisa sa mga karapatang ito ng mga babai ay isasagawa sa pamamagitan ng pagkakaloob ng mga trabaho sa kanila, gaya ng mga lalaki, pagbabayad sa kanilang mga trabaho, at paggawad ng pagpapahingalay, tangkilik sa pag-alis sa trabaho at pag-aaral, tangkilik sa kapakinabangan ng mga inang nanganganak at sanggol nito na nagtatadhana ng bayad para sa mga inang nagbubuntis, at ang pagtataan ng maraming bahay-anakan, andukhaan ng mga sanggol at paaralan ng mga batang bago pa lamang nagkakaisip (kindergartens).

(Nasa pahina 26 ang karugtong)

mintern ay mayroong tayong kamuntik na kaalaman. Ang mga nagtayo nito ay sila Lenin at Trotsky, at siyang nagpapagalaw sa lahat ng pangkating komunista sa daigdig. Ang lapian sa Pilipinas ay balangay ng Comintern. Hindi ko na dapat pang banggitin ang lakas ng kanilang simulain, ang kalawakan ng kanyang pananagumpay, sapagkat ang Unyong Sobyet na sumasakop ng ikaanim na bahagi ng buong daigdig ay pinamamayanihan ng simulaing nito. At gaya ng nasabi ko na sa inyo, sa bayang ito ay dito lamang makikita natin ang pamamayani ng isang pagkapatiran at mabuting pagsasamahang ng lahat ng uri ng tao at lahi, isang makatarungang nasyonalismo sa ilalim ng isang mithing pangdaigdig na nagpapayabong at nagpapaunlad sa katutubong paguugali, kabihasanan at pamumuhay ng hindi kakamuntik na mga lahi at bayan sa loob ng Unyong Sobyet.

Art. 123: Ang pagkakapantay ng mga karapatan ng mga mamamayan sa Unyong Sobyet, na walang pagtingin sa kanilang lahi o balat, at sa lahat ng larangan ng pamumuhay, maging pamahalaan, pangkultura, pang sosyal, at pang politika, ay isang batas na walang pasubali.

Art. 124: Para mabigyan ang mga mamamayan ng Unyong Sobyet ng kalayaan sa budhi, ang simbahan sa Unyong Sobyet ay inihihwalay sa pamahalaan, at ang mga paaralan, sa simbahan. Ang kalayaan sa pagtatanghal ng ano mang seremonya ng relihion at gayon din ang kalayaan ng pamamahayag laban sa relihion ay kinikilala para sa lahat ng mamamayan.

Art. 125: Sangayon sa mga pangangailangan ng mga anak-pawis, para patibayin ang mga katayuang sosyalista sa Unyong Sobyet, ang mga mamamayan ay binibigyan:

- a) Kalayaan sa pananalita;
- b) Kalayaan ng pahayagan;
- c) Kalayaan sa mga pagtitipon at pagpupulong;
- d) Kalayaan sa pamamahayag at mga parada o prusisyon.

Ang mga karapatang ito ay pinanangutan sa pamamagitan ng paglalagay sa dispusisyon ng mga manggagawa at ng kanilang mga kilusan, ang mga limbagan, mga papel, mga gusaling pangbayan, mga daan, mga kagamitan ng pahatiran, at iba pang kasangkapan para maisakatuparan ang karapatang ito.

Art. 126: Sangayon sa mga pangangailangan ng mga manggagawa at para paunlarin ang kilusang pangbayan at kamulatan ng mga manggagawa, ang mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay may karapatang sumama sa mga samahan at kilusang pambayan x x x x

Art. 127: Ang mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay may karapatan na huwag malapastangan ang kanyang pagkatao. Ang sino man ay hindi maaaring dakpin maliban sa pasya ng isang hukuman o sa kapahintulutan ng piskal.

Art. 128: Ang mga tahanan ng mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay hindi maaaring malapastangan, at ang lihim ng mga sulat ay ipinagsasanggalang ng batas.

Bukod sa mga ito, ay itinatadhana din ng Saligang Batas na ang karapatang paghalal ay pangkalahatan (universal) sa lahat ng mga mamamayan na may 18 taon ang gulang at hihigit, at may karapatang mahalal din, maliban na laman ang mga nasiraan ng bait o sa pasya ng hukuman ay nawala ang karapatan nilang ito. Ang paghalal at mahalal ay hindi tumitingin sa lahi, balat, relihion, katalinuhan, tirahan, ang pinagmulan niyang uri o lipi, ang kanyang pag-aari o yaman, at ang mga nagdaan niyang mga gawain o kilos. Ang mga babai ay may karapatan na kapantay ng mga lalaki na humalal at mahalal, at

Nakita Ko Ang ..

(Karugtong ng nasa pahina 19)

nagmamalaki kong sabihing ako ay hindi nakakita sa alin pa mang bansa sa Europa o Amerika ng mga batang kasinglusog at sisigla ng mga batang aking nakita sa Rusya. Samantalang ang mga estadistikang aking natunghayan sa Amerika ay nagpapatotoo na sa siyudad ng Nueva York ay libolibo ang mga batang payat at masasakitin dahil sa kakulangan ng makain, at sa gayo'y sila ay hindi makapag-aral na mabuti, ang mga batang Ruso ay siyang pinakamahusay ang pagaalaga at saganang saganang sa mabubuting pagkain. Ang mga batang iyan ay siyang pinaglalagakan nang pagkakandili at pag-asa ng pithaya at hangarin ng bagong pamamaraang isinasagawa sa Rusya.

Ang napakagaling ng mga aklatang-bayan ay matatagpuan ngayon sa Rusya. Walang bayan sa sangdaigdig na nagkaroon ng pagkasabik at pagkauhaw sa drama, tugtugin at sayaw gaya ng bayang Rusya.

Di natin maikakait na ang salitang "propaganda" sa Amerika ay makamandag. Ito ay hindi nangyayari sa Rusya na ang mga lider na komunistá ay natatawa sa ating pagkathapaniwalain. Hindi nila ikinahihiya ang kanilang propaganda. Talagang gumagawa sila ng propaganda, mga propaganda, upang ituro sa kabataan na ang Rusya ay kanila, na ang paggawa ay marangal, na ang kasakiman ay nakapipinsala, na ang karangalan ay para doon sa gumagawa at hindi namamana, na ang kagalingan ay naroroon sa paglilingkod sa mga kasama. Nguni't tayo'y tumutugon. Hindi ba iniaaral natin sa ating kabataan na ang lahat ay mayroong pagkakataon na maging

ang mga sundalo ng Kawal na Pulahan ay may gayon ding karapatan.

Itinatakdá rin na ang lahat ng mga kinatawag inihalal ng mga mamamayan ay may tungkulin na magbigay ng ulat hinggil sa kanyang mga ginawa, at kahit anong oras ay maaaring alisin sa paraang itipatakda ng batas at sa pasya ng nakararami ng sa kanya ay paghalal.

Pang-ulo ng Amerika o maging milyonaryo? Hindi ba iniaaral natin sa ating mga anak na ang kasakiman ay taglay ng ating pagkatao, na ang napakadakilang kagalingan ay ang magpakayaman, na ang pagyukod sa panginoon ay siyang landas tungo sa tagumpay? Nguni't kung kanilang makita sa huling araw na ang kayamanan ay hindi maaaring marating at sila ay mapalad nang makakita ng magagawa, noon lamang natin maaalalang sila ay ating iniligaw. Ang dalawang paraang iyan ng pagtuturo ay parehong propaganda.

Bilang isang magiliwin sa kapayapaan, ako ay nanood na may pitong oras sa Moskow ng pamamahayag na ginanap ng unang araw ng Mayo at aking nasaksihan ang walang kasing-kapal na hanay ng mga sundalo at ang kanilang paglalantad ng kanilang nakahahangang mga kagamitan, mula sa kanilang mga asong Eskimo hanggang sa kanilang mga tangke at aeroplano—isang pamamahayag na masasabi kong napakapula at napakasigla. Nabasa ko ang sumpa ng napatatalang sundalo para sa hukbo at doo'y kanyang ipinangangakong ipagsasanggalang ang Rusya ng kanyang buhay. Nasaksihan ko ang di mabilang na bandilang pula at ang kumukutong tao na nag-aawitan, at ng mga sandaling yao'y ako ay nag-atubili sa aking palagay na doon ay mayroong hinggoismo, na aluluwang baga'y ang mga taong yaon ay magpapakamatay sa pagtuklas ng mga pamilihan para sa kanilang mayamang panginoon. Gayon mang ako ay makakapayapaan, nanalig akong ang buong layunin ng paghahanda sa laban ng mga Ruso ay upang pangatawanang ipagsanggalang ang kanilang itinatatag na kabuhayan, na nagbibigay sa kanila ng kasaganaan sa pagkain, hanapbuhay at pag-asa.

Iyan ang di mga pangbihirang kaluwagan na natatamo sa Rusya, nguni't iya'y mga ganting-palang bunga ng naipagtagumpay. Ang sino mang makapaglingkod ng mataman sa pabrika, sa bukid, sa pagamutan, ay pinagkakalooban ng